

Aftale mellem Naturgas Midt-Nord I/S og Aalborg Kommune

Journal nr. 3:1120-0388-47/ARHEnergi 2

Rådsmødet den 28. november 2001

Resumé

1. Aalborg Kommune har den 30. juni 1998 anmeldt en aftale med Naturgas Midt-Nord I/S om principper for salg af gas til procesformål. Der er anmodet om en ikke-indgrebserklæring efter konkurrencelovens § 9, subsidiært en fritagelse efter § 8, stk. 1. Aftalerne er omfattet af overgangsbestemmelserne i lovens § 27, stk. 4.
2. Den anmeldte aftale er indgået den 5. april 1993 med et tillæg den 9. september 1994 mellem Naturgas Midt-Nord I/S og Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne, Gasforsyningen.
3. Naturgas Midt-Nord sælger naturgas, mens Aalborg Kommune sælger bygas produceret på basis af naturgas fra DONG Naturgas A/S.
4. Aftalen er en horisontal markedsdelingsaftale på markedet for ledningsført gas til procesformål i den del af Aalborg Kommune, hvor begge aftaleparter aktuelt har leveringsmulighed.
5. Hovedprincippet i aftalen er, at Aalborg Kommune og Naturgas Midt-Nord har delt salget af gas til procesformål således, at Aalborg Kommunes gasforsyning forsyner eksisterende gaskunder med årsforbrug under 150.000 m³ naturgas¹, mens Naturgas Midt-Nord forsyner de større kunder og kunder med årsforbrug over 20.000 m³ naturgas, der ikke kan forsynes fra det eksisterende bygasnet.
6. I et bilag til aftalen er opregnet en række eksisterende kunder, der forbeholdes Naturgas Midt-Nord. Nogle af disse kunder er for øjeblikket bygaskunder hos Aalborg Kommune, og det er for disse kunder bestemt, at overgang til naturgas forudsætter ”forudgående kontakt” mellem Naturgas Midt-Nord og Aalborg Kommune.
7. Nye kunder med årsforbrug mellem 20.000 og 150.000 m³ naturgas fordeles mellem aftaleparterne af en fælles arbejdsgruppe.
8. Endelig er det i aftalen bestemt, at Aalborg Kommune ”bør afstemme sine gaspriser således, at der ikke opstår konkurrenceforvridende forhold”.
9. Den anmeldte aftale er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om ikke-indgreb efter lovens § 9. Betingelserne for en individuel fritagelse efter § 8, stk. 1, er ikke til stede.

Afgørelse

10. Det meddeles Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne, Gasforsyningen og Naturgas Midt-Nord I/S, at den anmeldte aftale i sin helhed er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om ikke-indgreb efter lovens § 9. Betingelserne for en individuel fritagelse efter § 8, stk. 1, er ikke til stede.

11. Der gives påbud om ophævelse af aftalen i sin helhed samt påbud om at parterne ophører med at koordinere priser, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 6, stk. 4. Ophævelsen skal ske senest 28. februar 2002, jf. overgangsbestemmelsen i lovens § 27, stk. 4.

Sagsfremstilling

Indledning

12. Aalborg Kommune har den 30. juni 1998 anmeldt en aftale med Naturgas Midt-Nord om principper for salg af gas til procesformål (dvs. ikke til opvarmningsformål). Anmeldelsen er vedlagt som bilagssiderne 1-8. Aftalen vedrører de byområder i Aalborg Kommune, hvor begge parter har forsyningsmuligheder. Aftalen med bilag 1 og tillægsaftale af 29. august 1994 er vedlagt som bilagssiderne 9-16.

13. Der er anmodet om en ikke-indgrebserklæring efter konkurrencelovens § 9, subsidiært en fritagelse efter § 8, stk. 1. Aftalerne er omfattet af overgangsbestemmelserne i lovens § 27, stk. 4.

14. I henhold til konkurrencelovens § 2, stk. 2 finder bestemmelserne i lovens kapitel 2 og 3 ikke anvendelse, hvis en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering. Konkurrencestyrelsen har i brev af 17. april 2001 anmodet Energistyrelsen om at oplyse, hvorvidt de i aftalen indeholdte bestemmelser kan anses for en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering.

15. Energistyrelsen har den 1. juni 2001 på vegne af miljø- og energiministeren meddelt, at bestemmelsen om en nærmere markedsdeling mellem forsyningselskaberne ikke er en nødvendig følge af offentlig regulering.

Parterne

16. Naturgas Midt-Nord er et af de fire regionale naturgasselskaber, der leverer naturgas i Danmark. Naturgas Midt-Nord yder desuden rådgivning om energi og miljø. Aalborg Kommune er medejer af Naturgas Midt-Nord.

17. Naturgas Midt-Nord har et overordnet gasledningsnet i Midt- og Nordjylland, herunder inden for aftalens gyldighedsområde, hvor Naturgas Midt-Nord på anmeldelsestidspunktet forsynede 27 større erhvervskunder med procesgas.

18. Naturgas Midt-Nords samlede omsætning i 1997 var på 1.940 mio. kr. Heraf udgjorde naturgassalg til Aalborg Kommunes gasforsyning X mio. kr. Den samlede omsætning i Naturgas Midt-Nord udgjorde i 2000 1.893 mio. kr.

19. Naturgas Midt-Nord har i 2001 overdraget kunder med årligt naturgasforbrug over 300.000 m³ til DONG Naturgas A/S i forbindelse med udmøntning af den såkaldte Skt. Hans-aftale indgået mellem staten, Hovedstadsregionens Naturgas og Naturgas Midt-Nord den 23. juni 1999².

20. Aalborg Kommune har placeret ansvaret for sine forsyningsvirksomheder (el, gas, varme og vand) i en særskilt afdeling. Forsyningsvirksomhederne er en af de 6 politiske og administrative afdelinger i Aalborg Kommune. Forsyningsudvalget og Rådmanden har det politiske ansvar for Forsyningsvirksomhederne.

21. Gasforsyningsvirksomheden producerer bygas på basis af naturgas, der indtil 2001 blev leveret af Naturgas Midt-Nord, men som nu leveres af DONG Naturgas A/S.

22. Aalborg Kommune har et finmasket gasledningsnet inden for aftalens gyldighedsområde. Aalborg Kommune har p.t. 11.618 gaskunder, heraf 149 procesgaskunder.

23. Aalborg Kommune har oplyst, at den samlede omsætning for gasforsyningen i 1997 var på 16 mio. kr. Kommunens samlede omsætning for 1997 og 2000 er ikke oplyst. Henset bl.a. til størrelsen af Naturgas Midt-Nords omsætning vurderes det ikke at være nødvendigt at indhente omsætningstallene for Aalborg Kommune som helhed.

24. Aalborg Kommunes omsætning af procesgas var i 2000 X mio. kr. ud af en samlet omsætning af gas på 17,2 mio. kr.

Aftalen

25. Den anmeldte aftale er indgået mellem Naturgas Midt-Nord I/S og Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne, Gasforsyningen den 5. april 1993 med et tillæg den 28. august 1994.

26. Aftalen er en horisontal markedsdelingsaftale på markedet for ledningsført gas i Aalborg Kommune.

27. Hovedprincippet i aftalen er, at Aalborg Kommune og Naturgas Midt-Nord har delt salget af gas til procesformål således, at Aalborg Kommunes forsyningsvirksomheder forsyner eksisterende gaskunder med årsforbrug under 150.000 m³ naturgas, mens Naturgas Midt-Nord forsyner de større kunder og kunder med årsforbrug over 20.000 m³ naturgas, der ikke kan forsynes fra det eksisterende bygasnet.

28. I bilag 1 til aftalen (bilagsside 15) er opregnet en række eksisterende kunder, der forbeholdes Naturgas Midt-Nord. Nogle af disse kunder er for øjeblikket bygaskunder hos Aalborg Kommune, og det er for disse kunder bestemt, at overgang til naturgas forudsætter "*forudgående kontakt*" mellem Naturgas Midt-Nord og Aalborg Kommune³.

29. Nye kunder med årsforbrug mellem 20.000 og 150.000 m³ naturgas fordeles mellem aftaleparterne af en fælles arbejdsgruppe.

30. Endelig er det i aftalen bestemt, at Aalborg Kommune "bør afstemme sine gaspriser således, at der ikke opstår konkurrenceforvridende forhold".

31. Aalborg Kommune har oplyst, at bygasprisen for alle procesgaskunder – uanset forbrugets størrelse - fastsættes således, at den til en hver tid svarer til Naturgas Midt-Nords tarif for naturgas til små kunder (0-20.000 m³ naturgas). Procesgaskunder hos Naturgas Midt-Nord med forbrug over 20.000 m³ naturgas køber derfor til en gunstigere tarif, end den tarif der gælder for procesgaskunder hos Aalborg Kommune med tilsvarende forbrug.

32. Aalborg Kommune opkræver herudover en abonnementsafgift, som naturgaskunder hos Naturgas Midt-Nord ikke opkræves. Abonnementsafgiften går bl.a. til gratis serviceydelser til kunderne. Naturgas Midt-Nord tilbyder ikke sine kunder tilsvarende gratis serviceydelser.

33. Aalborg Kommune har oplyst, at der ydes 50 \% rabat til nye kunder det første halve år, de er tilsluttet.

34. Ingen af aftaleparterne har ved aftalen særskilt forpligtet sig til at forsyne nogen kunder. F.s.v.a. Naturgas Midt-Nord er det i aftalen anført, at selskabet forsyner de opregnede forbrugere, hvis selskabet finder det rentabelt. Aftalen pålægger således ikke aftaleparterne forsyningspligt over for de kunder som forbeholdes pågældende aftalepart.

Markedsbeskrivelse

35. Såvel naturgas som bygas er energikilder, der kan anvendes til procesformål og opvarmning.

36. Der kan ikke umiddelbart leveres naturgas gennem bygasnettet, ligesom der ikke umiddelbart kan leveres bygas gennem naturgasnettet. Dette skyldes bl.a., at naturgas stiller andre krav til rørsystemets tæthed end bygas.

37. Tilsvarende vil overgang fra naturgas til bygas eller fra bygas til naturgas for kunderne være forbundet med en omstillingsudgift.

38. På aftaletidspunktet var der ikke nogen udbydere af ledningsført gas i Aalborg Kommune udover de to aftalepart. I 2001 er DONG Naturgas A/S begyndt at forsyne kunder med årligt naturgasforbrug over 300.000 m³.

39. Der er alternative energikilder i form af bl.a. kul, olie og el. Omstilling til anvendelse af en af disse energikilder er som hovedregel forbundet med større omkostninger end omstilling fra naturgas til bygas. En del kunder vil i øvrigt have mulighed for at overgå til flaskegas, hvilket i de fleste tilfælde ikke vil være dyrere end skift mellem naturgas og bygas.

Parternes argumentation

40. Som begrundelse for anmodningen om ikke-indgreb efter konkurrencelovens § 9 og for fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1 har parterne oplyst, at hovedformålet med aftalen og opdelingen af markedet er, at sikre den samfunds- og selskabsøkonomisk mest optimale udnyttelse af naturgas- og bygasledninger, der er eller bliver etableret. Det anføres, at det vil være rentabiliteten af en tilslutning, der afgør, om en kunde skal forsynes fra den ene eller den anden aftalepart.

41. Der kan ikke umiddelbart anvendes bygas i naturgasnettet, ligesom der ikke umiddelbart kan anvendes naturgas i bygasnettet. Derudover vil der være en omstillingsudgift, såfremt en kunde

ønsker at skifte fra f.eks. bygas til naturgas. Parterne oplyser desuden, at kunderne potentielt kan anvende el, olie eller flaskegas til procesformål.

42. Aalborg Kommune har i sit høringssvar anført, at Aalborg Kommunes Gasforsyning uden aftalen ville være udsat for ulige konkurrence, da Aalborg Kommune kun har mulighed for at købe gas fra DONG Naturgas A/S, og da kommunens gassalg er meget lille i forhold til DONG Naturgas A/S' og Naturgas Midt-Nords gassalg.

43. Parterne har angivet produktmarkedet som markedet for ledningsført gas til procesformål. I Aalborg Kommunes høringssvar anføres det imidlertid, at el, flaskegas og olie i høj grad er substituerbare for bygas og naturgas.

44. Det geografiske marked har parterne angivet som aftalens gyldighedsområde.

45. Parterne gør endelig gældende, at aftalen og de takster selskaberne anvender overfor proceskunder, er anmeldt til det tidligere Gas- og Varmeprisudvalg, hvorfor parterne vurderer, at ingen af parterne misbruger en eventuel dominerende stilling på markedet. Desuden henledes opmærksomheden på, at såvel bygas- som naturgasnettet også anvendes til opvarmningsformål inden for varmforsyningslovens regler herfor. En række af ledningsanlæggene er således etableret indenfor varmforsyningslovens bestemmelser.

Høring

46. Aalborg Kommune har afgivet høringssvar, der er vedlagt som bilagssiderne 17-21.

Vurdering

47. Aftaleparterne driver erhvervsvirksomhed, hvorfor aftalen er omfattet af konkurrenceloven, jf. lovens § 2, stk. 1. Energistyrelsen har på vegne af miljø- og energiministeren meddelt, at bestemmelsen om en nærmere markedsdeling forsyningsselskaberne imellem ikke er en nødvendig følge af offentlig regulering.

48. Aftalen er indgået før den 1. januar 1998 og anmeldt inden den 1. juli 1998, hvorfor den er omfattet af overgangsbestemmelserne i konkurrencelovens § 27, stk. 4.

49. Det forhold, at aftalen og aftaleparternes takster er anmeldt til det tidligere Gas- og Varmeprisudvalg, forhindrer ikke Konkurrencerådet i at meddele påbud om ophævelse af aftalen, hvis den indeholder konkurrencebegrænsninger i strid med konkurrenceloven.

50. Konkurrencerådet skal tage stilling til, om aftalen har til formål eller følge, at konkurrencen begrænses, jf. konkurrencelovens § 6. Hvis dette måtte være tilfældet, skal Rådet tage stilling til, om der i givet fald kan meddeles individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1. Dersom aftalen ikke er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, kan der gives en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9.

Det relevante marked / konkurrencelovens § 7

51. Konkurrencestyrelsen vurderer, at det relevante produktmarked skal afgrænses som anført i anmeldesskemaet, dvs. leverance af ledningsført gas til procesformål.

52. Et skift mellem bygas og naturgas vil indebære investeringer hos de kunder, der måtte ønske at skifte, men styrelsen vurderer, at disse investeringer vil være forholdsvis begrænsede, og at naturgas og bygas derfor kan anses for at være substituerbare produkter, som har et fælles marked. Dette understøttes af, at parterne har fundet det relevant at indgå en markedsdelingsaftale. Hvis ikke bygas og naturgas var substituerbare, ville der ikke være noget formål med at indgå en markedsdelingsaftale.

53. Selvom industrien teoretisk ville kunne få leveret proceskraft i form af olie, kul, og el, vil skift til disse energikilder efter styrelsens vurdering betyde så store investeringer i virksomhederne, at disse energikilder ikke kan betragtes som substituerbare med ledningsført gas.

54. Flaskegas må anses for delvist substituerbar, idet en del procesgaskunder vil kunne skifte til flaskegas uden større udgifter. For en del (større) procesgaskunder vil det imidlertid ikke være et realistisk alternativ at bruge flaskegas.

55. Konkurrencestyrelsen er enig i, at det geografiske marked afgrænses i overensstemmelse med aftalens gyldighedsområde, således at det relevante geografiske marked udgør den del af Aalborg Kommune, hvor begge aftaleparter aktuelt har leveringsmuligheder.

56. Det pågældende område, der er nærmere beskrevet i bilag til parternes aftale, er karakteriseret ved, at der er en vis potentiel konkurrence, idet parterne har mulighed for at forsyne hinandens kunder ved en mindre investering i stikledning fra hovedledning til pågældende kunde. Dette gør sig ikke gældende uden for området, hvor Aalborg Kommune ville skulle foretage væsentlig større investeringer i form af nye hovedledninger for at forsyne kunder, der kan forsynes fra Naturgas Midt-Nords hovedledning.

57. Aftalen er ikke omfattet af § 7, da aftaleparternes samlede årlige omsætning overstiger 1 mia. kr. Derudover overstiger aftaleparternes markedsandel på det relevante marked formentlig fortsat 10 %⁴.

Konkurrencelovens §§ 6 og 9

58. Aftalen er en markedsdelingsaftale. Parterne har delt eksisterende og potentielle kunder imellem sig.

59. Denne type konkurrencebegrænsning betragtes normalt som en "hard-core" konkurrencebegrænsning, hvorfor det ikke er nødvendigt at påvise aftalens skadelige virkninger.

60. Aftalen forhindrer konkurrence mellem parterne ved at opdele eksisterende og fremtidige kunder mellem parterne; således at parterne ikke har noget incitament til at tilbyde bedre priser og øvrige vilkår med henblik på at erobre markedsandele.

61. Aftalens bestemmelse om, at Aalborg Kommune skal afstemme sine priser, således at der ikke opstår konkurrenceforvridende forhold, er efter sin ordlyd ikke i strid med konkurrenceloven –

tværtimod indebærer konkurrenceloven, at Aalborg Kommune netop skal undgå at forvride konkurrencen.

62. Det er imidlertid Konkurrencestyrelsens opfattelse, at bestemmelsen har en betydning, udover den selvfølgelighed at Aalborg Kommune skal overholde loven. Bestemmelsen må forstås således, at Aalborg Kommune ikke må fastsætte tariffer, der kan gøre leverandørskift fordelagtigt.

63. Aalborg Kommunes oplysning om, at bygaspriserne fastsættes svarende til Naturgas Midt-Nords takst for små kunder, betyder, at Aalborg Kommune reelt indretter bygasprisen efter naturgaspriserne.

64. Det er naturligt, at bygasprisen svinger med naturgasprisen, da bygassen er produceret på grundlag af naturgas.

65. Der ses imidlertid ikke at være nogen rimelig grund til, at Aalborg Kommune fastsætter sine priser med udgangspunkt i netop Naturgas Midt-Nords takst for små kunder. Hovedparten af Aalborg Kommunes procesgaskunders forbrug ligger under 20.000 m³. For disse kunder vil der i realiteten ikke være nogen prisforskel på gassen fra de to aftaleparter.⁵

66. Abonnementsafgift, der modsvares af gratis serviceydelser, og mulighed for rabat for nye kunder hos Aalborg Kommune ses ikke at udgøre så afgørende forskelle, at der må anses for at være konkurrence mellem aftaleparterne i dette væsentlige kundesegment.

67. Da aftaleparternes net inden for det relevante marked ikke er parallelle, men derimod har forskellige grader af forgrening, vil parterne have forskellige omkostningsstrukturer i forbindelse med forsyning af de enkelte kunder. Det burde resultere i, at den part med de laveste omkostninger ville kunne tilbyde de gunstigste vilkår - herunder de laveste priser.

68. Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at den pågældende bestemmelse i aftalen således kræver og i praksis fører til koordinering af priserne på en væsentlig del af markedet med den konsekvens, at konkurrencen begrænses ved at parterne ikke kan benytte lavere priser til at erobre markedsandele.

69. Aftalen er på grund af markedsdelingsbestemmelserne og priskoordinering omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives en ikke- indgrebserklæring efter § 9.

Konkurrencelovens § 8, stk. 1

70. Det skal herefter vurderes om aftalen opfylder betingelserne for individuel fritagelse efter § 8, stk. 1

§ 8, stk. 1, nr. 1 - Styrkelse af effektiviteten/fremme af udviklingen

71. Ved vurderingen under dette punkt tages hensyn til den driftsøkonomiske og den samfundsøkonomiske effektivitet, idet hovedvægten lægges på den samfundsmæssige effektivitet.

72. Anmelderen har anført, at aftalen sikrer den samfunds- og selskabsøkonomisk mest optimale udnyttelse af de allerede etablerede bygas- og naturgasledninger.

73. Aftaleparterne fordeler nye kunder med årsforbrug mellem 20.000 og 150.000 m³ naturgas imellem sig. Hittidige kunder hos Aalborg Kommune i dette kundeselement skal efter aftalen forblive Aalborg Kommunes kunder. Det synes netop at være dette kundeselement, hvor der er mulighed for reel konkurrence mellem aftaleparterne. Også kunder med årsforbrug under 20.000 eller over 150.000 m³ naturgas er fordelt mellem parterne ved aftalen. Styrelsen vurderer, at aftalens hovedvirkning således er, at konkurrencen helt elimineres på det relevante marked.

74. Styrelsen er enig i, at der ved investeringer i infrastruktur i form af gasledninger skal tages et samfundsøkonomisk hensyn.

75. Styrelsen finder det imidlertid ikke sandsynliggjort, at den aftalte markedsdeling skulle sikre den mest optimale udnyttelse af allerede etablerede ledninger og mest optimale nye investeringer.

76. Styrelsen mener derimod, at optimal udnyttelse af allerede etablerede ledninger og optimale investeringer i nye ledninger bedre vil kunne sikres gennem aftaleparternes og de potentielle kunders uafhængige markedsøkonomiske overvejelser.

77. For så vidt angår de kunder, hvor begge aftaleparter kan levere, må det antages, at den mest effektive udnyttelse af ressourcerne sikres ved, at kunderne er frie til at vælge hvilken leverandør, der kan levere på de for kunden gunstigste vilkår.

78. Såfremt Aalborg Kommune eksempelvis mest effektivt kan levere til kunder med forbrug under 20.000 m²/år, vil dette give sig udslag i, at Aalborg kommune vil kunne levere på gunstigste vilkår med den virkning, at kunderne frivilligt vil vælge kommunen som leverandør.

79. Da Aalborg Kommunes omsætning med proceskunder udgør under 10 % af det samlede bygassalg synes der ikke at være risiko for, at bygasnettet skulle miste kritisk masse, selv hvis samtlige hittidige procesgaskunder måtte vælge at overgå til naturgas fra Naturgas Midt-Nord. Konkurrencestyrelsen finder også derfor, at det ikke er sandsynliggjort, at aftalen er nødvendig for at opretholde det nuværende bygasnet.

80. Selv om det kunne påvises, at aftalen er nødvendig for at opretholde det nuværende bygasnet, ville det ikke hermed være påvist, at markedsdelingsaftalen fremmer effektiviteten. Dette ville kræve, at der er uforholdsmæssigt store skifteomkostninger for de resterende kunder ved at gå fra bygas til naturgas, hvilket heller ikke er sandsynliggjort.

81. Betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 1, er dermed ikke opfyldt, og allerede af den grund, vil der ikke kunne gives en individuel fritagelse for aftalen.

82. Det forhold, at Aalborg Kommune har en forholdsvis lille omsætning, og at kommunen er afhængig af leverancer fra DONG Natugas A/S, kan i øvrigt ikke legitimere en konkurrencebegrænsende aftale som den anmeldte.

§ 8, stk. 1, nr. 2 - Sikring af forbrugerne

83. Forbrugerne skal sikres en rimelig andel af fordelene ved en konkurrencebegrænsende aftale.

84. Aalborg Kommunes gasforsyningsvirksomhed og Naturgas Midt-Nord er ”hvile i sig selv” virksomheder. Aalborg Kommune anfører, at kunderne derfor er sikret, at øget salg af bygas vil komme kunderne til gode i form af lavere priser.

85. ”Hvile i sig selv” princippet sikrer, at eventuelle effektivitetsgevinster ikke kan tages ud af pågældende virksomhed med henblik på at anvende gevinsten til dækning af helt andre aktiviteter. Aalborg Kommune fastsætter imidlertid ikke i praksis prisen alene ud fra et ”hvile i sig selv” princip men derimod ud fra DONG’s tariffer.

86. ”Hvile i sig selv” princippet sikrer ikke, at en gevinst ikke anvendes til dækning af tidligere års underskud eller til iværksættelse eller fortsættelse af tabsgivende projekter og aktiviteter inden for virksomheden.

87. Det forhold, at forbrugerne ikke frit kan vælge mellem leverandørerne, indebærer, at aftaleparterne vil kunne øge priserne, idet aftaleparterne alene ville skulle tage hensyn til risikoen for at kunderne skifter til en helt anden brændselsform som eksempelvis olie.

88. Det vurderes, at det ikke er sandsynliggjort, at forbrugerne får en rimelig andel af fordelene ved den konkurrencebegrænsende aftale.

89. Betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 2, er dermed ikke opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 3 - Ikke unødvendige konkurrencebegrænsninger

90. Det skal vurderes, om aftalens konkurrencebegrænsende elementer er nødvendige for at nå aftalens hovedmål.

91. Anmelderen har ikke anført nogen argumenter for dette punkt.

92. Der henvises til det ovenfor angående § 8, stk. 1, nr. 1 anførte.

93. Betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 3, vurderes ikke at være opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 4 – Ikke udelukkelse af konkurrencen

94. Aftalen må ikke udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer og tjenesteydelser.

95. Anmelderen har ikke kommenteret dette punkt.

96. Styrelsen vurderer, at markedsdelingsaftalen mellem de 2 leverandører af ledningsført gas til procesformål og den tilhørende koordinering af priser indebærer, at konkurrencen er blevet udelukket på markedet.

97. Betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 4, er dermed ikke opfyldt.

Konklusion

98. Den anmeldte aftale er i sin helhed omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om ikke-indgreb efter lovens § 9. Betingelserne for en individuel fritagelse efter § 8, stk. 1, er ikke til stede.

99. Der gives påbud om ophævelse af aftalen samt påbud om at ophøre med at koordinere priser. Ophævelsen skal ske senest 28. februar 2002, jf. overgangsbestemmelsen i lovens § 27, stk. 4.

1 1 m³ naturgas svarer i brændværdi til ca. 2 m³ bygas. Forbruget er her og i det følgende angivet i naturgasmængder, uanset om der i praksis måtte være tale om en bygasforbruger.

2 Skt. Hans-aftalen forudsætter, at Hovedstadsregionens Naturgas og Naturgas Midt-Nord skulle indgå aftale med DONG Naturgas A/S om levering og transport af naturgas. Aftalen med DONG Naturgas A/S indebærer en markedsdeling, der betyder, at kunder med årligt naturgasforbrug over 300.000 m³ forsynes af DONG Naturgas A/S. Naturgas Midt-Nord skal dog fortsat forsyne nogle fjernvarmeværker og decentrale kraftværker med årligt forbrug op til 5 mio. m³.

3 I bilag 1 er det som note 1 for 3 forskellige kunder anført: "*Initiativ i forhold til virksomheden forudsætter forudgående kontakt mellem Naturgas Midt/Nord og Aalborg Kommune, Gasforsyningen.*"

4 På anmeldelsestidspunktet var markedsandelen 100 \%. Med Naturgas Midt-Nords overdragelse af naturgaskunder med årligt forbrug over 300.000 m³ til DONG Naturgas A/S, vil markedsandelen være faldet, hvis DONG Naturgas A/S har overtaget tidligere Naturgas Midt-Nord procesgaskunder inden for aftalens gyldighedsområde. Parterne har ikke givet nærmere oplysninger om, hvilke konsekvenser overdragelsen har for parternes samlede markedsandel, men det er ikke fundet nødvendigt at indhente nærmere oplysninger herom, da bagatelreglen i § 7 ikke finder anvendelse allerede på grund af aftaleparternes samlede omsætning.

5 Aalborg Kommune har i sit høringssvar (Ad 20) anført, at det årlige gennemsnitsforbruget for kommunens procesgaskunder er ca. 2.100 m³ naturgas.